

Q-FEBER 2006-2007

Uge 3, 2009

Q-feber er en zoonose forårsaget af bakterien *Coxiella burnetii*. I 2005 steg antallet af diagnosticerede *C. burnetii*-positive kvægbesætninger, hvilket førte til et øget antal serologiske undersøgelser blandt mennesker, EPI-NYT 51/07. I alt 1613 personer blev undersøgt for Q-feber: 167 i 2006 og 1446 i 2007. Indikationerne for disse undersøgelser og forekomsten af kliniske symptomer hos personer med serologiske tegn på Q-feber var ikke kendt. For at belyse dette fik de læger, der i perioden 1. januar 2006 til 7. december 2007 havde indsendt prøve fra en person, der havde antistoffer foreneligt med akut eller tidligere infektion, eller med et inkonklusivt prøvesvar, tilsendt et spørgeskema for yderligere oplysninger.

Personer undersøgt for Q-feber

Flertallet af de undersøgte 1613 personer var fra Jylland. Opdelt på regioner fandtes, at 23% var fra Region Nordjylland, 31% fra Midtjylland, 32% fra Syddanmark, 5% fra Sjælland og 10% fra Hovedstaden. Gennemsnitsalderen var 40 år, og 61% var mænd. Serologien var hos 37 (2%) forenelig med akut infektion og hos 140 (9%) forenelig med tidligere infektion. Resultatet var inkonklusivt hos 180 (11%). For analyse og for tolkning af prøvesvar henvises til www.ssi.dk.

Spørgeskemaundersøgelse

Der blev udsendt spørgeskema for 323 personer, og der blev modtaget svar fra 247 (76%). Hovedparten var landmænd, 43%, eller dyrlæger, 39%; 5% boede på og 1% arbejdede på en gård. I alt 77% af landmændene og 56% af dyrlægerne var mænd. I alt 31% (77) blev undersøgt, fordi de havde symptomer forenelige med Q-feber og havde haft relevant eksponering for *C. burnetii*; 64% (157) var asymptomatiske og blev undersøgt på grund af relevant eksponering for *C. burnetii*. Dyrlæger blev hyppigere testet udelukkende på grund af eksponering for *C. burnetii* end landmænd, henholdsvis 79% mod 55%. Feber af ukendt årsag var blandt de øvrige indikationer for undersøgelse for Q-feber (2%). Symptomer var uspecifikke og sammenlignelige blandt personer med akut eller tidligere infektion, [tabel 1](#).

Tabel 1. Symptomer hos personer med akut eller tidligere infektion for hvilke svar på spørgeskema er modtaget

	Akut (N=27)		Tidligere (N=100)	
	Antal	(%)	Antal	(%)
Træthed	6	(22)	21	(21)
Muskelsmerter	5	(19)	21	(21)
Hovedpine	5	(19)	9	(9)
Feber >38° C	4	(15)	17	(17)
Hoste	3	(11)	10	(10)
Lungebetændelse	1	(4)	2	(2)
Leversymptomer	0	(0)	1	(1)
Andre symptomer	5	(19)	12	(12)

I alt fem personer med akut infektion og fem personer med tidligere infektion var indlagt.

Næsten alle undersøgte, 92%, var eksponeret for kvæg. I alt 18% var eksponeret for får, 13% for geder og 63% for fødende dyr; 28% havde drukket råmælk. Eksponeringer og erhverv var ligeligt fordelt mellem personer med akut eller tidligere infektion, eller inkonklusivt prøvesvar, og var uafhængig af, om personen var symptomatisk eller ej. Ifølge den besvarende læge havde 109 (44%) været eksponeret for et dyr, som var testet positiv for *C. burnetii*.

Gravide og øvrige risikogrupper

Fire gravide, alle dyrlæger, havde antistoffer forenelig med akut infektion, men var asymptomatiske; yderligere tre gravide (en dyrlæge, en landmand og én med uoplyst erhverv) havde haft en tidligere infektion. En immunsupprimeret person havde symptomatisk akut infektion.

Kommentar

I alt 11% af de undersøgte personer i 2006-2007 havde serologiske tegn på akut eller tidligere infektion med *C. burnetii*. De fleste personer med serologiske tegn på Q-feber blev undersøgt på grund af erhvervsmæssig eksponering for kvæg. Det vurderes derfor, at andelen af personer med serologiske tegn på akut eller tidligere infektion med *C. burnetii* i den danske befolkning ligger under dette niveau.

De fleste personer med serologiske tegn på Q-feber var asymptomatiske og opgørelsen understøtter, at Q-feber i Danmark i de fleste tilfælde er en mildt forløbende og selvbe-

grænsende infektion, EPI-NYT 46/06. Det var på denne baggrund, at nye forslag til undersøgelse for Q-feber blev introduceret ultimo 2007, EPI-NYT 51/07.

Det understreges heri, at der ikke er indikation for at undersøge raske ikke-gravide personer alene på baggrund af mulig udsættelse for smitte. Muligvis som følge af disse retningslinjer er der sket et mindre fald af undersøgte for Q-feber i 2008. De rapporterede symptomer var uspecifikke og kan ses ved andre mere almindelige infektionssygdomme. Dette kan forklare, at der ikke var forskelle på symptombilledet mellem personer, der havde serologiske tegn på akut infektion eller på tidligere infektion.

Q-feber kan dog være en alvorlig sygdom og må anses for at være en differentialdiagnose ved uforklarlige aborter eller intrauterin væksthæmning, atypisk lungebetændelse, hepatitis, dyrknings-negativ endocarditis, især hos personer med relevant eksponering for *C. burnetii* eller hos personer tilhørende en risikogrube, EPI-NYT 51/07.

Gravide er en særlig risikogrube, og i de kommende år kan andelen af kvinder med erhvervsmæssig eksponering for kvæg forventes øget. Videre undersøgelser for at beskrive betydningen af akut eller tidligere Q-feber hos gravide er pågående. I de senere år er beskrevet udbrud i England, Tyskland og Holland i forbindelse med fåre- og gedebesætninger, primært i læmmeperioden. Sådanne udbrud er ikke beskrevet i Danmark. Q-feber vurderes ikke at udgøre en risiko for folkesundheden, men udviklingen følges nøje. (S. Bacci, P. Valentiner-Branth, K. Mølbak, Epid. afd., S. Villumsen og K.A. Kroghfelt, ABMP)

SMITTEBEREDSKABSRAPPORT 2007

Statens Serum Instituts Smitteberedskab, status 2007 er netop udkommet. Seks hovedemner får særlig omtale, herunder *Clostridium difficile* 027 og de ESBL-dannende bakterier, der er resistente mod visse typer af antibiotika. Statusrapporten giver desuden et overblik over andre væsentlige fund i overvågningen 2007 og kan hentes på www.ssi.dk. (Epidemiologisk afdeling)

Individuelt anmeldelsespligtige sygdomme

Antal anmeldelser modtaget i Epidemiologisk afdeling, Statens Serum Institut. Tallene for 2009 er foreløbige.

Tabel 1	Uge 2 2009	Kum. 2009 ¹⁾	Kum. 2008 ¹⁾
AIDS	0	0	2
Anthrax	0	0	0
Botulisme	0	0	0
Creutzfeldt-Jakob	0	2	13
Difteri	0	0	0
Fåresyge	0	0	0
Gonoré	4	5	8
Hepatitis A	0	0	3
heraf smittet i udlandet	0	0	1
Hepatitis B (akut)	1	1	0
Hepatitis B (kronisk)	0	0	5
Hepatitis C (akut)	0	0	0
Hepatitis C (kronisk)	4	4	4
HIV	4	4	8
Hæmorrhagisk feber	0	0	0
Kighoste (børn < 2 år)	4	4	3
Kolera	0	0	0
Legionella pneumoni	3	4	4
heraf smittet i udlandet	0	0	1
Lepa	0	0	0
Leptospirose	0	0	0
Levnedsmiddelbåren sygdom	11	12	9
heraf smittet i udlandet	2	2	2
Meningitis, purulent			
Haemophilus influenzae	1	1	0
Listeria monocytogenes	0	0	0
Streptococcus pneumoniae	0	0	5
Anden ætiologi	0	0	2
Ukendt ætiologi	0	0	3
Under registrering	8	9	-
Meningokokksygdom	0	0	4
heraf gruppe B	0	0	0
heraf gruppe C	0	0	1
heraf uspec.+ andre	0	0	3
Mæslinger	2	2	0
Neuroborreliose	0	0	4
Ornitose	0	0	0
Pest	0	0	0
Plettyfus	0	0	0
Polio	0	0	0
Rabies	0	0	0
Røde hunde (i graviditeten)	0	0	0
Røde hunde (medfødt)	0	0	0
Shigellose	5	6	3
heraf smittet i udlandet	0	1	2
Syfilis	4	5	6
Tetanus	0	0	0
Tuberkulose	7	8	11
Tyfus/paratyfus	0	0	1
heraf smittet i udlandet	0	0	1
VTEC/HUS	0	1	5
heraf smittet i udlandet	0	0	1

¹⁾ Kumulativt antal modtaget i 2009 og i samme periode 2008

Udvalgte laboratoriepåviste infektioner

Antal prøver, isolater og/eller anmeldelser modtaget i laboratorier, Statens Serum Institut.

Tabel 2	Uge 2 2009	Kum. 2009 ²⁾	Kum. 2008 ²⁾
Bordetella pertussis (alle aldre)	1	5	4
Gonokokker	9	9	13
heraf kvinder	1	1	2
heraf mænd	8	8	11
Listeria monocytogenes	2	2	0
Mycoplasma pneumoniae			
Luftvejsprøver ³⁾ PCR	1	5	2
Serumprøver ⁴⁾ MPT	1	3	7
Streptokokker ⁵⁾			
Gruppe A streptokokker	15	15	7
Gruppe B streptokokker	3	3	5
Gruppe C streptokokker	1	1	1
Gruppe G streptokokker	5	5	8
S. pneumoniae	83	97	106
Tabel 3	Uge 52 2008	Kum. 2008 ²⁾	Kum. 2007 ²⁾
MRSA	19	805	668
Tarmpatogene bakterier ⁶⁾			
Campylobacter	8	3439	3860
S. Enteritidis	2	636	566
S. Typhimurium	16	2003	341
Andre zoon. salmonella	9	999	739
Yersinia enterocolitica	1	327	274
Verocytotoksin-producerende E. coli	0	159	158
Enteropatoogene E. coli	0	231	185
Enterotoksigene E. coli	0	408	308

²⁾ Kumulativt antal i 2009 og i samme periode 2008

³⁾ Luftvejsprøver med positiv PCR

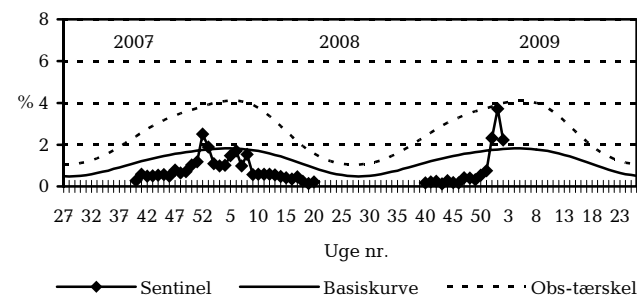
⁴⁾ Serumprøver med positiv komplementbindingstest, MPT

⁵⁾ Isoleret i blod eller spinalvæske

⁶⁾ Se også www.mave-tarm.dk

Sentinelovervågning af influenzaaktiviteten

Konsultationsprocent pr. uge, 2007/2008/2009

Sentinel: Influenzakonsultationer i procent af det samlede antal konsultationer
 Basiskurve: Forventet andel influenzakonsultationer under ikke-epidemi
 Obs-tærskel: Mulig, begyndende epidemi
 Supplerende information: Influenza-Nyt, www.ssi.dk

14. januar 2009